

Илија ПСАЛТИРОВ

СТАРОМАКЕДОНЦИ

Негирањата што нашите соседи ги прават во поглед на постоењето на македонскиот народ, јазик, култура, македонската Црква, па и македонската држава во целост, како и процентуалните поделби на власта во земјава и тоа на етничка основа, ме наведоа од пооддамна да почнам да размислувам за една идеја. Идејата се развиваше и сè уште се развива, но едно е сигурно, вреди да се проговори за неа. Имено, сè повеќе си мислам, а во разговори со многу мои пријатели, се чини дека држи тврдењето дека во Република Македонија постои една скриена или неидентификувана етничка заедница - СТАРОМАКЕДОНЦИ. Ги нарекувам "старо", зашто зборот "антички" секако им припаѓа на оние Филипови и Александрови Македонци. Зборот "Старомакедонци" би подразбирал заедница, која себеси се смета за македонска, но нејзините припадници не се гледаат себеси само како потомци на старите Словени, туку и како потомци на античките Македонци. Не сум историчар и нема да навлегувам во анализа на историските факти, но едно е сигурно, колку што имаме право да кажеме дека сме потомци на група стари Словени, кои ја населиле географска Македонија, дотолку имаме право да кажеме и дека сме Старомакедонци, зашто нема докази дека античките Македонци биле тотално исчезнати, туку најверојатно биле асимилирани. Едно е симптоматично, зошто како Македонци никогаш не се договоривме од каде почнува и колку постои македонската држава?! Пред две години слаевме 100 години државност. Но, дали се само

100 или имаме право и ние како и денешниве Грци (кои којзнае, пак, колку имаат врска со античките Грци), да кажеме дека имаме повеќе од дваесетвековна традиција, иако е факт дека долго време не сме имале македонска држава, сè до минатиот век?!

Што е всушност поентата зад идејата да се промовира старомакедонска етничка заедница во Република Македонија?

Прво, ќе може сите оние кои не се согласуваат со ставот дека сме само и само потомци на старите Словени, туку и потомци на Александар Македонски, да се декларираат како Старомакедонци.

Второ, ќе може истите тие кои ќе се декларираат така и во случај да се најмалку 20 отсто од вкупното население, да ги очекуваат истите права, кои според Уставот и измените на истиот базирани на Рамковниот договор, ги добија македонските Албанци. Овде би сакал да дообјаснам нешто. Значи, имајќи го предвид фактот што од вкупниот број граѓани во земјава, кои се декларирале како Македонци, само мал број уживаат права на достоинствени граѓани, а другите се или невработени или изгубиле секаква надеж за поарно утре, произлегува дека со појавата на уште една етничка заедница, ќе им се овозможи и на дел од тие обесправени Македонци, кои себе ќе се наречат Старомакедонци, по клуч да им биде обезбеден влез во системот на државата, во институциите, во сите сфери на живеење, каде процентуалната застапеност е обврзувачка.

Трето, знамето на Старомакедонците би било шеснаесеткракото сонце, кое беше и државно, но заради притисокот од Грците го сменивме (а не добивме ништо со

тоа, туку само си ги продадовме достоинството и историјата). Тогаш ниту Европската унија, ниту Обединетите нации не ќе можат да ни кажуваат дека мора да го смениме знамето, туку напротив ќе мора да го прифатат, како што прифатија знаме на друга држава да биде знаме на етничка заедница во Македонија. Се разбира, се мисли на македонските Албанци, кои го сметаат двоглавиот орел за симбол на сите Албанци, вклучително и на нив самите, што е секако нивно право. Па, ако секој има право да си го избира знамето, тогаш дефинитивно знамето на Старомакедонците би било шеснаесеткракото сонце. Според тоа, доколку процентот на Старомакедонци надминува 20 отсто, тоа знаме ќе се вее заедно со државното знаме на сите места каде што законите тоа го предвидуваат. И ете, повторно ќе си го вратиме старото знаме, а од друга страна ќе го промовираме и т.н. мултиетнички карактер на државата (како што милуваат да ни ја дефинираат државата повеќето странци).

Четврто, за да не се прават дополнителни трошоци за воведување нов јазик и писмо на Старомакедонците, што би ја усложнило и така сложената ситуација во образованието, како јазик и писмо би се користеле актуелните кои ги користи македонскиот народ, значи кирилицата и современиот македонски јазик. Оттука, нема да има трошоци за преводи на некој нов или модификуван јазик или писмо.

Петто, Македонската православна црква како симбол на вековната борба на Македонците за создавање своја држава и одржување на јазикот, културата, традициите и обичаите, би била заед-

ничка за сите православни македонски граѓани, без оглед дали ќе бидат Старомакедонци или оние Македонци, кои се гледаат како директни потомци на старите Словени.

Шесто, наместо идејата на некои закоравени комунистички дејци да се изгради споменик на Тито во строгиот центар на градот (зашто за нив Македонија постои од негово време), Старомакедонците би покренале идеја за подигнување споменик на Александар Македонски, зашто го немаме, а треба да го имаме.

Само едно ми ја поматува целата оваа идеја. А тоа е делбата на македонското ткиво. Никогаш не сум бил за поделба на македонскиот народ, иако сами си се делиме, и тоа најчесто по партиска припадност. Желбата ми е да сме сите сплотени и единствени во борбата за признавање на името, за зачувување на нашата црква и нејзино признавање од останатите православни цркви, за остварување на стратегиските определби, влез во ЕУ и во НАТО, за економскиот и социјалниот развој на државата, за историското постоење на македонската држава и народ итн. Ама изгледа дека некои Македонци тоа не го сакаат, па прават сè за да се девалвира македонското единство, зашто важни им се само личните интереси. Тогаш, ако веќе не може да се сплотиме по клучните национални прашања, повторно ќе ги пращам, зошто да не направиме етничка заедница, која ќе ја сочинуваат СТАРОМАКЕДОНЦИ?! Барем полесно ќе можеме да си оствариме некои права, кои сега колку и да сакаме, не можеме, зашто се чини тешко ни оди градењето на сопствената држава.